

Posolstvo Svätého Otca Františka

k 30. svetovému dňu mládeže 2015

„*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*“ (Mt 5, 8)

Drahí mladí,

pokračujeme na našej duchovnej púti do Krakova, kde sa v júli 2016 bude konať ďalšie medzinárodné stretnutie Svetových dní mládeže. Za sprievodcu na našej ceste sme si vybrali evanjeliové blahoslavenstvá. Minulý rok sme sa zamýšľali nad blahoslavenstvom chudobných v duchu, ktoré je vsadené do širšieho kontextu „reči na vrchu“. Spoločne sme objavili revolučný význam posolstiev a nástojčivú Ježišovu výzvu vydat' sa odvážne na dobrodružnú cestu hľadania šťastia. Tento rok budeme uvažovať o šiestom blahoslavenstve: „*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*“ (Mt 5, 8).

1. Túžba po šťastí

Slovo *blahoslavení* alebo *šťastní* sa v tejto prvej veľkej Ježišovej kázni nachádza deväťkrát (porov. Mt 5, 1 – 12). Je to ako refrén, ktorý nám pripomína Pánovo pozvanie vydat' sa s ním na cestu, ktorá je napriek všetkým výzvam cestou opravdivého šťastia.

Áno, drahí mladí, hľadanie šťastia je spoločné všetkým ľuďom všetkých čias a každého veku. Boh vložil do srdca každého muža a každej ženy nepotlačiteľnú túžbu po šťastí, po plnosti. Necítite, že vaše srdcia sú nepokojné a neprestajne hľadajú dobro, ktoré by uspokojilo ich smäd po nekonečne?

Prvé kapitoly *Knihy Genezis* nám predstavujú nádhernú blaženosť, na ktorú sme povolani a ktorá spočíva v dokonalom spoločenstve s Bohom, s druhými a prírodou, s nami samými. Boží plán s ľudstvom už od jeho počiatkov zahŕňal voľný prístup človeka k Bohu, k jeho vnútru i vzhľadu, a Boh to zariadil tak, že jeho svetlo svojou pravdou a transparentnosťou preniklo všetky ľudské vzťahy. V tomto stave prvotnej čistoty neexistovali „masky“, úskoky či dôvody skrývať sa jeden pred druhým. Všetko bolo priezračné a jasné.

Keď však muž a žena podľahli pokušeniu a prerušili vzťah dôverného spoločenstva s Bohom, do ľudských dejín vstúpil hriech (porov. *Gn 3*). Následky sa hneď prejavili v ich vzťahoch k sebe samým, jedného s druhým, vo vzťahu k prírode. A sú to tragické následky! Prvotná čistota bola poškpinená. Od tej chvíle už viac nie je možný priamy prístup k Bohu. Nastupuje tendencia skrývať sa, muž a žena musia zakrývať svoju nahotu. Zbavení svetla pochádzajúceho z pohľadu na Pána vidia skutočnosť, ktorá ich obklopuje, znetvorene, krátkozrako. Vnútorň „kompas“, ktorý ich pri hľadaní šťastia viedol, stráca svoj vzťahový bod a vábenia moci, vlastníctva a túžby po potešení za každú cenu ich vedú do priepasti smútku a trápenia.

V žalmoch nachádzame volanie, ktorým sa ľudstvo obracia z hĺbky svojej duše na Boha: „*Kto nám ukáže šťastie? Pane, ukáž nám svetlo svojej tváre ako znamenie*“ (*Ž 4, 7*). Otec vo svojej nekonečnej добрote odpovedá na túto úpenlivú prosbu tým, že posielal svojho Syna. V Ježišovi Boh prijíma ľudskú tvár. Jeho vtelením, životom, smrťou a vzkriesením nás zachraňuje od hriechu a otvára nám nové, dosiaľ nepredstaviteľné horizonty.

A tak sa v Kristovi, drahí mladí, nachádza plné uskutočnenie vašich snov o dobre a šťastí. Iba on dokáže uskutočniť vaše očakávania, ktoré sú toľkokrát oklamané falošnými svetskými príslubmi. Ako hovorí Ján Pavol II.: „On je krása, ktorá vás tak priťahuje; to on vás provokuje smädом po radikálnosti, ktorý vám nedovoľuje prispôbiť sa kompromisu; to on vás pohýna k tomu, aby ste zložili masky, ktoré život robia falošným; to on číta vo vašom srdci tie najpravdivejšie rozhodnutia, ktoré by druhí najradšej potlačili. To Ježiš prebúda vo vás túžbu urobiť z vášho života niečo skutočne veľké“ (Modlitbová vigília pri Tor Vergata, 19. augusta 2000: *Insegnamenti XXII/2*, [2000], 212).

2. *Blahoslavení čistého srdca...*

Teraz skúsme hlbšie preniknúť do toho, ako toto blahoslavenstvo vedie našu cestu cez čistotu srdca. V prvom rade musíme pochopiť biblický význam slova *srdce*. Pre židovskú kultúru srdce bolo centrom citov, myšlienok a zámerov človeka. Ak nás Biblia učí, že Boh nehľadá na výzor, ale na srdce (porov. *1 Sam 16, 7*), potom tiež môžeme povedať, že práve z nášho srdca môžeme vidieť Boha. Je to preto, že srdce predstavuje ľudskú bytosť ako celok, v jednote jej tela a duše, v jej schopnosti milovať a byť milovaná.

Pokiaľ ide o definovanie toho, čo je „čisté“, grécke slovo, ktoré použil evanjelista Matúš, teda *kathros*, znamená v prvotnom význame *vyčistený, priezračný, zbavený znečisťujúcich látok*. V evanjeliu vidíme, že Ježiš sa rozchádza s istou predstavou rituálnej čistoty súvisiacej s vonkajškom, ktorá zakazovala kontakt s určitými vecami a osobami (medziiným malomocnými a cudzincami), považovanými sa nečisté. Farizejom, ako aj mnohým Židom tej doby, ktorí nejedli bez predošlého rituálneho umytia rúk a dodržiavali mnohé tradície spojené s umývaním predmetov, Ježiš rozhodne hovorí: „*Človeka nemôže poškrvniť nič, čo vchádza doň zvonka, ale čo vychádza z človeka, to poškrvňuje človeka. Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, cudzoložstvá, chamtivosť, zlomyseľnosť, klamstvo, necudnosť, závisť, rúhanie, pýcha, hlúposť*“ (Mk 7, 15. 21 – 22).

V čom teda spočíva šťastie, ktoré vyviera z čistého srdca? V zozname, v ktorom Ježiš vymenoval zlá, ktoré robia ľudské srdce nečistým, vidíme, že sa týkajú predovšetkým oblasti našich *vzťahov*. Každý z nás sa musí učiť rozlišovať, čo môže „znečistiť“ jeho srdce, a musí si vychovávať pravdivé a citlivé svedomie, schopné „*rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé*“ (Rim 12, 2). Ak je potrebné venovať zdravú pozornosť ochrane stvorenstva, čistote vzduchu, vody, potravín, o to viac sa treba zamerať na čistotu toho, čo máme najvzácnejšie: *našich srdc a našich vzťahov*. Táto „ľudská ekológia“ nám pomôže dýchať čistý vzduch, ktorý pochádza z krásnych vecí, z pravej lásky, zo svätosti.

Raz som sa vás spýtal: Kde je váš poklad? Pri akom poklade spočíva vaše srdce? (porov. *Rozhovor s mladými ľuďmi z Belgicka*, 31. marca 2014). Áno, naše srdcia môžu priľnúť k pravým alebo falošným pokladom, môžu nájsť opravdivý odpočinok alebo môžu zadriemať tak, že sa stanú lenivými a otupenými. Najcennejšie dobro, ktoré môžeme v živote získať, je náš vzťah k Bohu. Ste o tom presvedčení? Ste si vedomí nesmiernej hodnoty, ktorú máte v Božích očiach? Viete, že vás bezpodmienečne miluje a prijíma takých, akí ste? Ak sa takéto vnímanie stratí, ľudské bytie sa stáva nepochopiteľnou záhadou, pretože práve vedomie toho, že Boh nás bezpodmienečne miluje, dáva nášmu životu zmysel. Spomínate si na rozhovor Ježiša s bohatým mladíkom (porov. *Mk 10, 17 – 22*)? Evanjelista Marek poznamenáva, že Pán sa na neho pozrel s láskou (porov. v. 21) a potom ho vyzval, aby ho nasledoval a našiel pravý poklad. Želám vám, drahí mladí, aby vás tento Kristov pohľad, plný lásky, sprevádzal po celý váš život.

Práve v období mladosti je v rozpuku to veľké bohatstvo citov, ktoré sú vo vašom srdci, tá hlboká túžba po pravej, krásnej a veľkej láske. Koľká sila spočíva v tejto schopnosti milovať a byť milovaní! Nedovoľte, aby táto veľká hodnota bola sfalšovaná, zničená alebo znetvorená. To sa stáva vtedy, keď do našich vzťahov vstúpi zneužívanie druhých na vlastné egoistické ciele, keď sa završujú len objektom nášho potešenia. V dôsledku týchto negatívnych skúseností srdce ostane zranené a smutné. Prosím vás: nebojte sa pravej lásky, tej, o ktorej nás učí Ježiš a ktorú sv. Pavol opisuje takto: „*Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nemyslí na zlé, neteší sa z nepravosti, ale raduje sa z pravdy. Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží. Láska nikdy nezanikne*“ (1 Kor 13, 4 – 8).

Keď vás pozývam, aby ste objavili krásu ľudského povolania na lásku, vyzývam vás aj na to, aby ste sa postavili proti rozšírenej tendencii banalizovať lásku, predovšetkým snahou redukovať ju len na sexuálny aspekt, a tak ju zbaviť jej základných znakov: krásy, spoločnosti, vernosti a zodpovednosti. Drahí mladí, „v kultúre dočasnosti, relatívnosti, mnohí hlásajú, že je dôležité „užívať si“ prítomný okamih, že nemá zmysel zaväzovať sa na celý život, robiť definitívne rozhodnutia – „navždy“, pretože nie je jasné, čo prinesie zajtrajšok. Ja vás však žiadam, aby ste boli revolucionármi, žiadam vás, aby ste išli proti prúdu; áno, žiadam vás, aby ste sa v tomto vzbúrili proti kultúre dočasnosti, ktorá si v zásade myslí, že nie ste schopní prevziať zodpovednosť, je presvedčená, že nie ste schopní opravdivo milovať. Dôverujem vám, drahí mladí, a modlím sa za vás. Majte odvahu ísť proti prúdu. A majte tiež odvahu byť šťastní“ (Stretnutie s dobrovoľníkmi na SDM v Riu de Janeiro, 28. júla 2013).

Vy mladí ste vynikajúci bádatelia! Ak sa vydáte hľadať bohaté cirkevné učenie v tejto oblasti, objavíte, že kresťanstvo nespočíva v rade zákazov, ktoré udúšajú naše túžby po šťastí, ale je životným programom, ktorý je schopný podmaniť si naše srdce!

3. ... lebo oni uvidia Boha

V srdci každého muža a každej ženy neustále znie Pánova výzva: „*Hľadajte moju tvár!*“ (Ž 27, 8). No zároveň musíme neustále čeliť nášmu biednemu stavu ako hriešnici. Je to tak, ako čítame napríklad v *Knihe žalmov*: „*Kto smie vystúpiť na vrch Pánov, kto smie stáť na jeho*

mieste posvätnom? Ten, čo má ruky nevinné a srdce čisté“ (Ž 24, 3 – 4). Nesmieme však mať strach ani klesať na mysl: v Biblii i v dejinách každého z nás vidíme, že Boh vždy robí prvý krok. To on nás očisťuje, aby sme získali k nemu prístup.

Keď prorok Izaiáš prijal povolanie od Pána, aby hovoril v jeho mene, zľakol sa a povedal: „*Beda mi, áno, som stratený“ (Iz 6, 5). Avšak Pán ho očistil, lebo mu poslal anjela, ktorý sa dotkol jeho úst a povedal mu: „Hľa, toto sa dotklo tvojich perí, zmizla tvoja vina a tvoj hriech je odstránený!“ (v. 7). V Novom zákone, keď Ježiš pri Genezaretskom jazere povolal svojich prvých učeníkov a vykonal zázrak divotvorného rybolovu, Šimon Peter padol k jeho nohám a povedal: „Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny“ (Lk 5, 8). Odpoveď nedala na seba dlho čakať: „Neboj sa, odteraz budeš loviť už ľudí“ (v. 10). A keď jeden z Ježišových učeníkov povedal: „Pane, ukáž nám Otca a to nám postačí,“ Učiteľ mu odpovedal: „Kto vidí mňa, vidí Otca“ (Jn 14, 8 – 9).*

S pozvaním na stretnutie sa Pán obracia na každého z vás, na ktoromkoľvek mieste a v akejkolvek situácii sa nachádzate. Stačí len denne neprestajne hľadať Krista a „ochotne sa nechať stretnúť [...] Niet dôvodu na to, aby si niekto myslel, že takéto stretnutie nie je preňho“ (apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*, 3). Všetci sme hriešnici, ktorí potrebujú, aby ich Pán očistil. No stačí urobiť malý krok k Ježišovi, aby sme objavili, že on nás stále čaká s otvorenou náručou, zvlášť vo sviatosti zmierenia, ktorá je jedinečnou príležitosťou stretnúť sa s Božím milosrdenstvom, ktoré očisťuje a obnovuje naše srdcia.

Áno, drahí mladí, Pán sa chce s nami stretnúť, chce sa dať „uvidieť“. „Ale ako?“ – môžete sa ma opýtať. Aj svätá Terézia z Avily, ktorá sa pred 500 rokmi narodila v Španielsku, už odmalička svojim rodičom hovorievala: „Chcem vidieť Boha.“ Potom objavila cestu modlitby ako „intímny vzťah priateľstva s tým, ktorý nás miluje“ (*Knihy života*, 8, 5). Preto sa vás pýtam: modlíte sa? Viete, že môžete hovoriť s Ježišom, s Otcom, s Duchom Svätým, ako sa hovorí s priateľom? A nie je to hocaký priateľ, ale váš najlepší a naj dôveryhodnejší priateľ! Skúste to jednoducho urobiť. Zistíte to, čo jeden sedliak z Arsu povedal svätému farárovi tohto mesta: keď sa modlím pred svätostánkom, „ja sa dívam na neho a on sa díva na mňa“ (*Katechizmus Katolíckej cirkvi*, 2715).

Ešte raz vás pozývam, aby ste sa stretali s Pánom pri *pravidelnom čítaní Svätého písma*. Ak ste si ho ešte nenavykli čítať, začnite evanjeliami. Prečítajte si každý deň jednu stať. Dovoľte Božiemu slovu, aby sa prihovorilo vášmu srdcu, aby osvietilo vaše kroky (porov. Ž 119, 105). Objavíte, že Boha možno „uvidieť“ aj v *tvári bratov*, osobitne tých najviac zabudnutých: chudobných, hladných, smädných, cudzincov, chorých, väznených (porov. Mt 25, 31 – 46). Nikdy ste to nezažili? Drahí mladí, aby ste pochopili logiku Božieho kráľovstva, treba si uvedomiť, že sme chudobní s chudobnými. Čisté srdce je nevyhnutne aj obnažené srdce, ktoré sa skláňa a delí o svoj život s tými, ktorí to najviac potrebujú.

Stretnutie s Bohom v modlitbe, pri čítaní Svätého písma a v bratskom živote vám pomôže lepšie spoznať Pána i seba samých. Tak ako to bolo v prípade emauzským učeníkov (porov. Lk 24, 13 – 35), Ježišov hlas zapáli aj vaše srdcia, vaše oči sa otvoria a spoznáte jeho prítomnosť vo vašom živote, odhaliac takto plán lásky, ktorý má s vašim životom.

Niektorí z vás cítia alebo pociťujú od Pána povolanie na manželstvo, na vytvorenie rodiny. Mnohí si dnes myslia, že povolanie už „vyšlo z módy“, no nie je to pravda! Práve preto sa celá Cirkev v tomto období osobitne zamýšľa nad povolaním a poslaním rodiny v Cirkvi i v súčasnom svete. Okrem toho vás pozývam zamyslieť sa aj nad povolaním na zasvätený život a na kňazstvo. Aké je to milé, vidieť mladých ľudí, ktorí s radosťou prijímajú povolanie úplne sa oddať Kristovi a službe jeho Cirkvi! S úprimným srdcom sa skúmajte a nemajte strach z toho, čo od vás Boh žiada! Keď na Pánovo volanie poviete svoje „áno“, stanete sa novými semenami nádeje v Cirkvi a vo svete. Nezapudnite: Božia vôľa je našim šťastím!

4. Na ceste do Krakova

„*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*“ (Mt 5, 8). Drahí mladí, ako vidíte, toto blahoslavenstvo sa veľmi úzko týka vášho života a je zárukou vášho šťastia. Preto vám ešte raz opakujem: majte odvahu byť šťastní!

Svetový deň mládeže tento rok vstupuje do poslednej etapy na ceste prípravy na nasledujúce veľké svetové stretnutie mladých v Krakove v roku 2016. Práve pred tridsiatimi rokmi svätý Ján Pavol II. zaviedol v Cirkvi Svetové dni mládeže. Táto mládežnícka púť cez všetky svetadiely pod vedením Petrovho nástupcu bola skutočne prozreteľnou a prorockou

iniciatívou. Poďakujme spoločne Pánovi za vzácne plody, ktoré priniesla do života mnohých mladých po celej planéte! Za mnohé dôležité objavy, predovšetkým objav Krista – ako cesty, pravdy a života – a Cirkvi ako veľkej a pohostinnej rodiny! Koľké životné rozhodnutia vzišli z týchto stretnutí! Svätý pápež, patrón Svetových dní mládeže, nech oroduje za našu púť do jeho Krakova. A materský pohľad Preblahoslavenej Panny Márie, ktorá je plná milosti, celá krásna a čistá, nech nás na tejto ceste sprevádza.

Vo Vatikáne 31. januára 2015, na spomienku sv. Jána Bosca

FRANTIŠEK